

NORAN604 Andrespråklæring og -undervisning med vekt på vaksne

Bøker

Engen, Thor Ola & Kulbrandstad, Lars Anders (2004). *Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning*. Oslo: Gyldendal, kap. 2, s. 92–97 i kap. 4, kap. 5 og kap. 7–9

Golden, Anne (2014). *Ordforråd, ordbruk og ordlæring i et andrespråksperspektiv*. Oslo: Gyldendal, kap. 7–9

Husby, Olaf & Kløve, Marit Helene (1998). *Andrespråksfonologi*. Oslo: Ad Notam Gyldendal, kap. 7–8

Lightbown, Patsy M, & Spada, Nina. (2013). *How languages are learned*. Oxford: Oxford University Press, kap. 1–4, 6–7

Tornberg, Ulrika (2000). *Språkdidaktikk*. Bergen: Fagbokforlaget, kap. 1–4 og 8–11

Wahlgren, Bjarne (2010): *Voksnes læreprosesser. Kompetenceudvikling i utdanning og arbeid*. København: Akademisk Forlag, kap. 1–8

Pensumtekstar tilgjengelege på Litteraturkiosken.uib.no

Lenke til Litteraturkiosken ligg her: litteraturkiosken.uib.no

Andersen, Lis Karin (2015): Voksenpedagogisk praksis – tilrettelegging for læring hos studenter. I: Kari Mari Jonsmoen & Marit Greek. *Språkmangfold i utdanningen. Refleksjon over pedagogisk praksis*. Oslo: Gyldendal, s. 27–40

Berggreen, Harald & Tenfjord, Kari (1999). *Andrespråklæring*. Gyldendal, kap. 1–2

Dregelid, Karen Margrethe (2010). Styring av opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere. I: Hilde Johansen, Anne Golden, Jon Erik Hagen og Ann-Kristin Helland (red). *Systematisk, variert, tilfeldig. Antologi om norsk som andrespråk i anledning Kari Tenfjords 60-årsdag*. Oslo: Novus, s. 38–48

Golden, Anne & Monsen, Marte (2015). Vurdering av tekster skrevet til norskprøvene for voksne. I: Anne Golden & Elisabeth Selj (red.). *Skriving på norsk som andrespråk: Vurdering, opplæring og elevenes stemmer*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 201–215

- Lundgren, Berit (2002). Att som vuxen bli litterat på sitt andraspråk. I: Auður Hauksdóttir, Birna Arnbjörnsdóttir, María Garðarsdóttir & Sigríður Þorvaldsdóttir (red). *Forskning om nordiske sprog som andet- og fremmedsprog*. Reykjavik: Háskoli Íslands – Háskólautgafan, s. 295–314
- Nistov, Ingvild (2010). Med målspråket for auga – KA på nytt. I: Hilde Johansen, Anne Golden, Jon Erik Hagen og Ann-Kristin Helland Gujord (red.). *Systematisk, variert, men ikke tilfeldig. Antologi om norsk som andrespråk i anledning Kari Tenfjords 60-årsdag*. Oslo: Novus, s. 105–112
- Ryen, Else (1999). Fagspråk – språk for spesielle formål. I: Jon Erik Hagen & Kari Tenfjord (red.). *Andrespråksundervisning: teori og praksis*. Oslo: Prisme Ad Notam Gyldendal, s. 236–262
- Sørland, Kjartan (2014). Norsk som andrespråk. I: Morten Rønning, Kjartan Sørland & Olav Vaagen (red.). *Norsk grammatikk for grunnskolelæreren*. Oslo: Cappelen Damm akademisk, s. 189–230

Pensumstoff som kan lastast ned frå nettet

- Alver, Vigdis (2013). Lese- og skriveopplæring. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox).
Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>
- Alver, Vigdis & Dregelid, Karen Margrete (2016). «Vi kan lære som vanlige folk»: Morsmålsstøttet undervisning for deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn. I: *Bedre skole*, (1), S. 12–17. Lenke: <https://utdanningsforskning.no/artikler/vi-kan-lare-som-vanlige-folk---morsmalsstottet-undervisning/>
- Bergesen, Bente (2008). Del 4: Vurdering for læring, Mappevurdering. I: *Veiledning i språkpermmetodikk*. Oslo: Kompetanse Norge, s. 45–52. Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/Sprakpermer/>
- Heide, Eldar. (2017), Det norske språkmangfaldet og opplæringa i norsk som andrespråk, *Norsklæreren*, 3-2017, 41.årgang, side 16-27. http://www.norskundervisning.no/wp-content/uploads/2016/02/Norskl%C3%A6reren_3-17_Heide.pdf

- Kompetanse Norge (2017). Arbeidsrettet opplæring [inkludert all tekst på sjølve undersidene, trykk «åpne»]. Lenke til sida: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/arbeidsrettet-opplaring/>
- Knudsen, Cecilie S. (2018). Hva tenker norsklærere om uttaleundervisning? <https://medium.com/uttale-no/hva-tenker-norskl%C3%A6rere-om-uttaleundervisning-8cc9ad52d450>
- Kulbrandstad, Lise Iversen (2003): «Å utvikle gode lesere – utfordringer i den fortsatte leseundervisningen». *Cappelens NOA-nett. Nettsted for lærere i norsk som andrespråk*. Lenke: <http://noa.cappelendamm.no/c120884/artikkel/vis.html?tid=274014>
- Oanæs Andersen, Reidun (2013). Om det felles europeiske rammeverket for språk. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox). Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>
- Risager, Karen (2004). Den fælles europæiske referenceramme for sprog: Et værktøj med begrænsninger. I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, 31, s. 24–27. Lenke: http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Campus_Emdrup/Sprogforum_arkiv/SROGFORUM_NO.31_2004_Den_faelles_europaeiske_referenceramme.pdf
- Ryen, Else (2013). Grammatikkens plass i norskopplæringen. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox). Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>
- Schmenk, Barbara (2004) Æstetikken marginaliseret? Den fælles europæiske referenceramme og dens sprogpedagogiske implikationer, I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, 31, s. 28–32. Lenke: http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Campus_Emdrup/Sprogforum_arkiv/SROGFORUM_NO.31_2004_Den_faelles_europaeiske_referenceramme.pdf
- Sjo, Toril Kristin (utan årstal). Munnleg opplæring. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox), s. 4–14. Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>
- Tenfjord, Kari (2003) Utfordringer i møtet med innvandrerspråk i Norge. I: *Sprog i Norden*, s. 27–40. Lenke: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/article/view/16918>

Tenfjord, Kari (2013). Andrespråksanalyse – teoretisk grunnlag for metodisk tilnærming. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox). Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>

Trekkrem, Kristin Melbye, Jakobsons, Daina & Salvesen, Nancy Austberg (2014). Hvordan arbeide med digitale mål i læreplanen?. I: *Veiledning til Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*. Oslo: Kompetanse Norge (tidlegare Vox). Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/>

Aktualitetsstoff som blir lagt ut undervegs i semesteret

MODUL 4: Flerspråklighet i et opplæringsperspektiv

Carlsen, Cecilie Hamnes, Ann-Kristin Helland Gujord, Edit Bugge og Ingrid Buanes (2018): Misbruk av språkprøver. *Bergens Tidende*, 14. mars. Tilgjengelig fra <https://www.bt.no/btmeninger/debatt/i/vmzja5/Misbruk-av-sprakprover>. (lukket i ettertid for andre enn abonnenter) eller i [denne filen](#).

MODUL 5: Andrespråksdidaktikk I

Knudsen, Cecilie Slinning (2017): "Meningsdrevet uttaleundervisning i andrespråksklasserommet", *Språkprat*, 30. mars. Tilgjengelig fra <https://sprakprat.no/2017/03/30/meningsdrevet-uttaleundervisning-i-andrespraksklasserommet/>.

Molde, Else Berit (2017): "Alle nordmenn snakker et annet språk enn vi studerer!", *Språkprat*, 19. januar. Tilgjengelig fra <https://sprakprat.no/2017/01/19/alle-nordmenn-snakker-et-annet-sprak-enn-vi-studerer/>.

Sjo, Toril Kristin (2018): "Fem tips til effektiv språkundervisning". Fagbokforlaget's blogg, 2. mars. Tilgjengelig fra <https://blogg.fagbokforlaget.no/blogg/8/2/2018/5-tips-til-effektiv-sprakundervisning>.

MODUL 6: Andrespråksdidaktikk II

Hofset, Jannecke (2017): "Grammatikkundervisninga – eit av mange reiskap for å nå måla i Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar". Aschehougs nettsider

om læreverket *God i norsk*. Tilgjengelig

fra <http://undervisning.aschehoug.no/godinorsk/gramatikkundervisning/>.

Berg, Lena (2016): "Vurdering for læring" – teori og redskaper for mer effektiv læring.

Aschehougs nettsider om læreverket *God i norsk*. Tilgjengelig

fra <http://undervisning.aschehoug.no/godinorsk/vurdering-for-laering/>.

Gjeldande læreplanar og aktuelle retningslinjer

Studenten skal ha kjennskap til følgende:

Læreplan i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere

Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Lareplan/>

Veiledning i språkpermmetodikk – for lærere som underviser voksne innvandrere, Kompetanse Norge (tidlegare Vox) (Del 4 er pensum – se ovenfor).

Lenke: <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Methodisk-veiledning/Sprakpermer/>

Det felles europeiske rammeverket for språk: læring, undervisning, vurdering / i oversettelse: Stephanie Hazel Wold. Oslo: Utdanningsdirektoratet, 2011

Lenke: <https://spraksenteret.osloskolen.no/siteassets/vgs/det-felles-europeiske-rammeverket-for-sprak.pdf>

Læreverk

Studenten skal gjøre seg kjent med to trykte og/eller nettbaserte læreverker i norsk som andrespråk for voksenopplæringa. Det blir lagt ut nokre forslag i Mitt UiB.